

เทคโนโลยีบล็อกเชนกับการนำมาใช้ในการควบคุมบริหารเงินนอกงบประมาณที่ไม่ได้มาจาก
กระทรวงการคลัง กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลสีชมพู อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

THE TECHNOLOGY OF BLOCKCHAIN APPLIED FOR THE NON-FINANCIAL BUDGET MANAGEMENT:
A CASE STUDY SI CHOMPHU SUBDISTRICT MUNICIPALITY, SI CHOMPHU, KHON KAEN

พุทธจักร กงจิน , วิษณุ สุมิตสวรรณค์

Puttajuk Kongjeen , Vissnu Zumitzavan

วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

College of Local Administration, Khon Kaen University

E-mail: Puttajuk.oa@gmail.com

Received 25 August 2023; Revised 31 December 2024.; Accepted 31 December 2024.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาการเก็บเงินนอกงบประมาณและการตรวจสอบเงิน โดยเกี่ยวกับทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้ 2) เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินและอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ 3) เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับระบบเงินนอกงบประมาณ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชน เงินนอกงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลัง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Technique) ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารเทศบาล จำนวน 2 คน ผู้ปฏิบัติการจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 5 คน ซึ่งเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสีชมพู จังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง โดยการจ่ายเงินในแต่ละครั้งจะต้องมีหลักฐานการจ่ายเพื่อใช้ในการตรวจสอบ ทุกรายการจะต้องมีการบันทึกการจ่ายเงินไว้ในระบบ 2) เงินนอกงบประมาณที่เทศบาลได้รับไม่ได้นำไปใช้กับโครงการใดโครงการหนึ่ง โดยส่วนใหญ่จะนำมาใช้ชัฟฟอร์ตค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ เช่น ค่าน้ำมัน ค่าไฟ ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน ค่ากระเช้าที่ทางเทศบาลนำไปเยี่ยมผู้ป่วย จึงก่อให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บเงินนอกงบประมาณ 3) ควรส่งเสริมงานเรียนรู้เทคโนโลยีบล็อกเชนกับบุคลากร ควรมีการอบรมและให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชนอย่างเหมาะสมก่อนจะนำมาใช้จริง

คำสำคัญ: บล็อกเชน, การจัดงบประมาณ, เงินนอกงบประมาณ

Abstract

The research aims at: 1) to study the collection of Non-Financial Budget Management and the financial investigation of the property the government organizations obtained, 2) to study the problems and obstacles of the expenses of the Non-Financial Budget Management, and 3) to propose the application of Blockchain technology in Non-Financial Budget Management. This qualitative research is focused to investigate the concepts and theories regarding Blockchain technology, the off budget, and Non-Financial Budget Management not in treasury reserves, and the participants selected applying the purposive sampling technique comprising 2 Municipal executives, and 3 operational officers - 5 in total responsible for the operation of Si Chumphu Sub-district Municipal in Khon Kaen. The data are collected through structured interviews and analyzed by the content analysis method.

The findings show that 1) the regulations regarding financial withdrawal from the treasury should be revised including financial collection and remittance to the treasury—there should be a record of every payment in the system as evidence for investigation; 2) the-off budget the Municipal received is not reimbursed with any project - It is mostly spent for gas, electricity, repairment of property, or a gift basket when visiting a patient in other projects. This leads to the problems of budget collection; 3) the staff should be encouraged to learn about Blockchain technology - there should be workshops and seminars to provide information about the technology before applying.

Keywords: Blockchain, Budgeting, Non-Financial Budget Management

บทนำ

เงินแผ่นดินจัดว่าเป็นเงินของประชาชนทุกคน ก่อนที่จะใช้จ่ายเงินส่วนนี้ จะต้องได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากรัฐสภาซึ่งถือเป็นผู้แทนของประชาชนเสียก่อน จากนั้นจึงจะประกาศอนุญาตให้ใช้ โดยการตราออกมาในรูปแบบของพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หลักการนี้เรียกว่า “หลักความยินยอม” ส่วนเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังเป็นเงินที่อยู่นอกกระบบงบประมาณและไม่ต้องผ่านการพิจารณาของรัฐสภาก่อนที่จะมีการใช้จ่ายทำให้ไม่ทราบถึงจำนวนเงินที่แท้จริงดังนั้นรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินที่ไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจึงเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้ทราบถึงการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังในส่วนที่ทางราชการได้รับมา (ทนุพงศ์, 2560) ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังไม่เป็นไปตามหลักความยินยอม และในบางกรณีที่กฎหมายอนุญาตให้ส่วนราชการเก็บเงินไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง ไม่เข้าข่ายกฎหมายตามมาตรา 140 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้วางหลักเกณฑ์ในเรื่องการจ่ายเงินแผ่นดินไว้ว่า “การจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐเว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นนี้ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป” (อานันท์, 2560) ดังนั้น การจ่ายเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังตามกฎหมายฉบับอื่นนอกจากที่กล่าวข้างต้น จึงเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ตามเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังก็ยังมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของส่วนราชการเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความคล่องตัวกว่าเงินในงบประมาณ จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของรัฐให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้อง มีเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังอยู่ แต่ควรมีมาตรการที่จะใช้ควบคุมการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังให้มีความรัดกุม เพื่อให้การใช้จ่ายเงินประเภทนี้เป็นไปอย่างเหมาะสม และอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง

ปัจจุบันการบริหารจัดการในภาครัฐยังคงมีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้นอยู่หลายประการหนึ่งในปัญหาที่สำคัญคือปัญหาการบริหารงานภาครัฐที่ไม่โปร่งใสและไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้เนื่องมาจากวิธีปฏิบัติที่เก่าและล้าสมัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องการเงิน ซึ่งเรื่องเงินงบประมาณแผ่นดินนั้นได้มี มาตรการทางกฎหมายอยู่หลากหลายฉบับในการควบคุมการบริหารการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน มีตั้งแต่กฎหมายระดับรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติและยิ่งไปกว่านั้นยังมีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญในการตรวจสอบความโปร่งใสถูกต้องและความชอบธรรมของกระบวนการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ใน พ.ศ.2564 สำนักงานป้องกันและปราบปรามทุจริตในภาครัฐ ได้สรุปรูปแบบการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 รูปแบบคือ การทุจริตการจัดเก็บภาษีหรือการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง ทุจริตเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินนำฝากการเก็บรักษาเงิน และทุจริตโดยการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น การฝากเงินและการเก็บรักษาเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบหลักในการทุจริตเนื่องจากเป็นช่องโหว่ที่สามารถนำเงินจากคลังของเทศบาลมาใช้ส่วนตัวได้โดยง่ายด้วยเพราะระเบียบการเก็บรักษาเงินที่ล้าสมัยและไม่มีคุณภาพเป็นเหตุให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2564)

จะเห็นได้ว่า เงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังมีข้อบกพร่องในการควบคุมรักษาที่ล้าหลังเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังไม่โปร่งใสและไม่สามารถตรวจสอบได้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาความโปร่งใสตรวจสอบได้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมคือเทคโนโลยีบล็อกเชน ดังนั้น บล็อกเชน จึงมีบทบาทอย่างมากต่อโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บข้อมูลและการบริหาร จัดการโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ โดยระบบบล็อกเชนมีผลให้เกิดการกระจายศูนย์ กล่าวคือ ข้อมูลต่างๆจะไม่รวมข้อมูลอยู่ในฐานข้อมูลเดียวเนื่องจากระบบของฐานข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดสำหรับทุกๆแพลตฟอร์ม ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือการบริการใดๆทางออนไลน์ ซึ่งฐานข้อมูลส่วนใหญ่จะถูกจัดเก็บรวมกันโดยตัวกลางซึ่งมักเป็นบริษัทที่ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตหรือให้บริการการประมวลผล (โกสินทร์, 2564) จึงจำเป็นและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งที่จะนำระบบบล็อกเชนมา

ใช้ในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานภาครัฐที่ไม่โปร่งใสและไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ และพัฒนาระบบระบบการจัดทำเอกสารรายการบัญชีทดแทนวิธีปฏิบัติที่เก่าและล้าสมัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องการเงินเพื่อให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสถูกต้องแม่นยำ เป็นมาตรฐานใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และสามารถตรวจสอบได้ทั้งระบบ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเก็บเงินนอกงบประมาณและการตรวจสอบเงินโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินนอกงบประมาณ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อจำกัดและข้อบกพร่องอันเป็นอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินที่เป็นเงินนอกงบประมาณ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับระบบเงินนอกงบประมาณ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการเก็บรักษาข้อมูลทางด้านการใช้จ่ายเงิน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชน

บล็อกเชน Blockchain เป็นคำที่อธิบายถึงระบบหรือเทคโนโลยีที่มีการบันทึกข้อมูลแบบกระจายศูนย์ หรือที่เรียกว่า “ Distributed Ledger Technology (DLT) ” ไม่มีระบบศูนย์กลางในการจัดเก็บหรือบันทึกข้อมูล เป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายโดยตรงระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกันโดยไม่มีคนกลางช่วยปกป้องหรือจัดเก็บข้อมูลให้และไม่มีใครสามารถเปลี่ยนแปลงหรือปลอมแปลงข้อมูลได้ข้อมูลในระบบจึงเชื่อมต่อกันและมีความปลอดภัยสูง ทั้งนี้ ด้วยกระบวนการที่ เรียกว่า “ Consensus Protocol ” หรือกระบวนการของข้อตกลงร่วมกันซึ่งให้ทุกคนในระบบยืนยันและรับรองความถูกต้องของรายการข้อมูลหรือธุรกรรมที่จะเกิดขึ้นใหม่บนเครือข่ายหรือเที่ยงตรง เชื่อถือได้จริง และเป็นข้อมูลชุดเดียวกันเสมอ (Coinman, 2021)

เงินนอกงบประมาณ

เงินนอกงบประมาณที่เป็นเงินคงคลัง หมายถึง เงินทั้งปวงที่มีใช้เป็นเงินในงบประมาณ แต่เงินนอกงบประมาณนี้ยังอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐแต่ไม่รวมถึงเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินงบฯ และเงินเหลื่อมจ่ายปีเก่าส่งคืน เงินยืมทดรองราชการ เงินฝาก เงินขายบิล เงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น (พระราชบัญญัติเงินคงคลัง, 2561)

เงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลัง

เงินนอกงบประมาณที่ไม่ใช่เงินคงคลังยังมิฐานะเป็นข้อยกเว้นของหลักลักษณะทั่วไปของรายได้ ซึ่งถือเป็นการยืนยันหลักความยินยอมหรืออำนาจในการอนุมัติงบประมาณ (Authoritiveness) กล่าวคือ รายจ่ายสาธารณะภาษี หนี้สาธารณะ จะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโดยสมาชิกของรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ที่เสมือนเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้รับรู้รับทราบว่าเป็นเงินของตนเองนั้นถูกนำไปใช้อย่างไรบ้าง เป็นการให้ความสำคัญกับเจ้าของภาษี (Vissanu & Jonathan, 2015)

ระเบียบวิธีวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ เทศบาลตำบลวังเพิ่ม อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านบริหาร ที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการคลังในเทศบาลตำบลสีชมพูโดยตรง จำนวน 2 คน และผู้ปฏิบัติการ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินนอกงบประมาณ เงินบริจาคหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้โดยตรง จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยทำการเลือก กลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะที่ต้องการจะศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากหนังสือเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์รวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติของทางราชการ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาได้เลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเลือกเครื่องมือแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interviews) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลหลัก และการศึกษาผ่านเอกสาร (Documentary Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกที่จะสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง เนื่องจากต้องการความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยแบบคำถามการสัมภาษณ์นั้นสามารถนำผลมาเปรียบเทียบได้และประหยัดเวลาในการสัมภาษณ์ ง่ายต่อการเรียบเรียงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์เครื่องมือ ด้านการตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาเครื่องมือแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง อันประกอบด้วยส่วนที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินบริจาคหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อจำกัดและข้อบกพร่องอันเป็นอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินแผ่นดินที่เป็นเงินนอกงบประมาณของประเทศไทย และส่วนที่ 2 แนวทางการแก้ไขปรับปรุงการควบคุมเงินนอกงบประมาณ กรณีการใช้จ่ายเงินบริจาคหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้ให้มีความเหมาะสม ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหาตลอดจนความครอบคลุมพร้อมกับขอคำแนะนำเพิ่มเติม และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเก็บเงินนอกงบประมาณและการตรวจสอบเงินโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินนอกงบประมาณ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้

การเก็บเงินและการตรวจสอบเงินนอกงบประมาณของเทศบาลสีชมพู อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น พบว่า เงินนอกงบประมาณของเทศบาลสีชมพูได้รับ ส่วนใหญ่มาจากการเก็บค่าเช่าตามพื้นที่ต่าง ๆ เช่น แผงตลาดสด เทศบาลสีชมพู ค่าเช่าพื้นที่สาธารณะเช่น ตลาดนัดคลองถมวันจันทร์ วันศุกร์ เสาร์ และการบริจาคจากประชาชน รวมถึงป้ายโฆษณาตามร้านค้า ร้านสะดวกซื้อ และตึกพาณิชย์ในเขตเทศบาล ก็ถือเป็นเงินนอกงบประมาณที่ทางเทศบาลได้จัดเก็บเพื่อใช้เป็นเงินสมทบในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่งบประมาณกลางไม่สามารถนำมาใช้จ่ายได้ ณ ช่วงเวลานั้น ๆ โดยเงินนอกงบประมาณกับการใช้กับโครงการ พบว่า เงินนอกงบประมาณที่เทศบาลตำบลสีชมพูได้รับไม่ได้นำไปใช้กับโครงการใดโครงการหนึ่งเงินนอกงบประมาณ ส่วนใหญ่จะนำมาใช้

ซัพพอร์ตค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการมากกว่า เช่นค่าน้ำมัน ค่าไฟ ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน ค่ากระเช้าที่ทางเทศบาลนำไปเยี่ยมผู้ป่วย ส่วนใหญ่ใช้เงินนอกงบประมาณในการใช้จ่ายเป็นหลัก

วิธีการตรวจสอบเงินนอกงบประมาณของเทศบาลสีชมพู พบว่า ระหว่างเดือน มกราคมกับเดือน กุมภาพันธ์ของทุก ๆ ปีจะมี สำนักงานตรวจการแผ่นดิน และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจากภาครัฐ เข้ามาตรวจการและตรวจสอบอย่างเป็นทางการ โดยผ่านการประชุมประจำเดือนของเทศบาลตำบลสีชมพู โดยประธานที่ประชุมจะทำการทักถ่วงเรื่องเงินกับกองคลัง เพื่อให้ทางกองคลังของเทศบาลดำเนินการชี้แจงรายละเอียด ไม่ว่าจะเป็น มิงงบประมาณเหลืออยู่เท่าไร ทั้งงบส่วนกลาง งบจากเงินสนับสนุน หรือเงินนอกงบประมาณที่ทำการเก็บรวบรวมมาจากพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ และชี้แจงในส่วนที่ไม่ได้ใช้ เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใส สร้างความเป็นธรรมและเป็นการป้องกันการเกิดทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อจำกัดและข้อบกพร่องอันเป็นอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินที่เป็นเงินนอกงบประมาณ

ในส่วนของปัญหาของระบบการจัดการเงินนอกงบประมาณของเทศบาลตำบลสีชมพู พบว่า การเก็บหลักฐานในการใช้จ่ายเงินในงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของทางเทศบาลพบปัญญอยู่ 2 ประเด็น คือ 1. ด้านเอกสาร ในการจัดทำบัญชีด้วยมือในการเตรียมข้อมูลเงินนอกงบประมาณก่อนนำเข้าสู่ระบบของเทศบาลนั้นพบว่าชุดเอกสารประกอบการเบิกจ่ายหรือเงินคงเหลือที่จะใช้ประกอบการบันทึกบัญชีมักมีข้อผิดพลาดในด้านเอกสาร และจำนวนเงินในขั้นตอนสุดท้ายของการปฏิบัติของการเงินมักมีความผิดพลาดทางรายการบัญชี 2. ด้านผู้ปฏิบัติงานหรือบุคลากรยังคงพบปัญหาว่าบุคลากรทำการบันทึกรายการบัญชีเงินนอกงบประมาณไม่ตรงกับรหัสบัญชีรายต่าง ๆ ส่งผลให้การปฏิบัติงานทางการเงินเทศบาลเกิดปัญหาด้านความล่าช้า และข้อมูลบางส่วนไม่ตรงกับความเป็นจริง ทำให้มีความบกพร่องและเงินในการใช้จ่ายบางส่วนไม่สามารถชี้แจงได้ เพราะบางครั้งการนำเงินนอกงบประมาณไปใช้ที่เป็นจำนวนเงินที่น้อย ทางกองคลังก็จะไม่ได้เก็บหลักฐานการใช้จ่ายในส่วนนี้เอาไว้ และวิธีการเก็บรักษาเงินของทางเทศบาลตำบลสีชมพู มีวิธีการที่ล่าช้าคือการเก็บเงินไว้ในตู้เซฟของเทศบาล โดยเรียกว่าการเก็บแบบ “กำปั่น” ในการเก็บรักษาเงิน ซึ่งการเก็บเงินโดยวิธีนี้มีความเสี่ยงเนื่องจากการนำเงินของเทศบาลเก็บไว้ในตู้เซฟ แม้จะเป็นตู้เซฟที่มีความแข็งแรง แต่หากเกิดการโจรกรรมหรือเงินจำนวนนี้สูญหาย อาจทำให้ทางเทศบาลเกิดปัญหาขึ้นได้ จึงเป็นเหตุผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนและศึกษาการเก็บเงินดิจิทัลขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับระบบเงินนอกงบประมาณ เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการเก็บรักษาข้อมูลทางด้านการใช้จ่ายเงิน

การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการตรวจสอบเงินนอกงบประมาณของเจ้าหน้าที่เทศบาล พบว่าบุคลากรในเทศบาลสีชมพูเห็นด้วยกับการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้บริหารควบคุมการเก็บหลักฐานการเงินในกองคลังของเทศบาล เนื่องจากปัจจุบัน เทศบาลสีชมพู จังหวัดขอนแก่น หนึ่งในวิธีการเก็บรักษาเงินของเทศบาลตำบลสีชมพูเป็นการเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณโดยการใช้การเก็บรักษาในตู้เซฟ มีการใช้ระบบการจดบันทึกรายวันมีการใช้สลิปและใบเสร็จในการเก็บข้อมูลการทำธุรกรรม ซึ่งมีความเสี่ยงในการทุจริตตามรูปแบบที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐได้รวบรวมสถิติการทุจริตไว้ ดังนั้นการศึกษา เรียนรู้

เพื่อในอนาคตนั้นจะมีนโยบายให้นำบล็อกเชนมาประยุกต์ใช้กับระบบเงินนอกงบประมาณ เพราะสามารถป้องกัน การแสดงออกของหลักฐานทางดิจิทัลเพื่อให้แน่ใจว่าทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสมในขณะเดียวกัน ก็สามารถเพิ่มบันทึกและแจกจ่ายข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ ด้วยระบบดิจิทัลแบบเต็มรูปแบบสามารถรวบรวมข้อมูลในทุกธุรกรรมที่เกิดขึ้นของเทศบาล จากการจัดเก็บหลักฐานสามารถตรวจสอบได้อย่างเต็มรูปแบบ เมื่อหลักฐานชิ้นหนึ่งถูกป้อนเข้าสู่ระบบออนไลน์จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือปลอมแปลงได้ จะช่วยลดการเกิดความผิดพลาดในการทำงานของบุคลากร

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา สามารถสรุปผลได้ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเก็บเงินนอกงบประมาณและการตรวจสอบเงินโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินนอกงบประมาณ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้

การเก็บเงินนอกงบประมาณและการตรวจสอบเงินของเทศบาล การเก็บเงินนอกงบประมาณและการตรวจสอบเงินของเทศบาลโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินนอกงบประมาณ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เทศบาลได้รับไว้ การเก็บรักษาเงินของกองคลังเทศบาลปฏิบัติตาม ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ด้วยเห็นว่าเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง โดยระเบียบการเบิกจ่ายเทศบาลจะปฏิบัติตาม ผู้มีอำนาจได้อนุมัติให้จ่ายได้เท่านั้น (ข้อ 31) รวมทั้งระบุถึงบุคคลที่มีอำนาจเรื่องอนุมัติการจ่ายเงิน (ข้อ 32) การจ่ายเงินในแต่ละครั้งจะต้องมีหลักฐานการจ่ายเพื่อใช้ในการตรวจสอบ (ข้อ 34) ดังนั้น ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินจะต้องลงลายมือชื่อในหลักฐานการจ่ายหรือหลักฐานการขอรับชำระหนี้ทุกฉบับ หรือจะลงลายมือในหน้าบหลักฐานการจ่ายก็ได้ (ข้อ 33) นอกจากนี้ การจ่ายเงินทุกรายการจะต้องมีการบันทึกการจ่ายเงินไว้ในระบบ และต้องตรวจสอบเงินเข้าออกทุกวันหลักเกณฑ์การรับเงิน กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชี และหลักฐานการรับจ่ายเงินบริจาคให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น และให้รวบรวมหลักฐานการรับจ่ายเงินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่วนภูมิภาควิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศพล อินทร์จันทร์ (2562) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีผลการวิเคราะห์ พบว่าข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของ เทศบาลเมืองคูคต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้บริหารจัดการ ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ตามลำดับการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งที่มีต่อการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่หน่วยงานราชการได้รับไว้ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อจำกัดและข้อบกพร่องอันเป็นอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินที่เป็นเงินนอกงบประมาณ

ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เทศบาลได้รับไว้ที่เกิดขึ้นตลอดจนข้อจำกัดและข้อบกพร่องอันเป็นอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินแผ่นดินที่เป็นเงินนอกงบประมาณ เงินนอกงบประมาณที่เทศบาลสีชมพูได้รับไม่ได้นำไปใช้กับโครงการใดโครงการหนึ่ง เงินนอกงบประมาณส่วนใหญ่จะนำมาใช้ซัพพอร์ตค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการมากกว่า เช่น ค่าน้ำมัน ค่าไฟ ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน ค่ากระเช้าที่ทางเทศบาลนำไปเยี่ยมผู้ป่วย ส่วนใหญ่ใช้เงินนอกงบประมาณในการใช้จ่าย จึงก่อให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บเงินนอกงบประมาณ เหตุผลที่ห้ามมิให้นำรายได้ไปผูกพันกับรายจ่ายใดเป็นการเฉพาะ เนื่องจากถ้าเงินนอกงบประมาณประเภทใดประเภทหนึ่งถูกผูกกับรายจ่ายใดเป็นการเฉพาะ และเงินนอกงบประมาณในส่วนนั้นนั้นเก็บได้มากกว่ารายจ่ายที่ได้ประมาณการไว้ส่วนราชการที่จัดเก็บเงินนอกงบประมาณนี้ก็มีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเงินจำนวนนี้ให้หมดไปจึงเป็นการก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยธิดา โคกโพธิ์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการคลังท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาล ตำบล นิคมคำสร้อย ผลการศึกษา พบว่า สาเหตุของปัญหาการคลังท้องถิ่น เกิดจากสาเหตุ 6 ด้าน คือ 1) ด้านกฎหมายในการจัดหารายได้ที่จำกัดและการบริหารการคลังท้องถิ่นที่ไม่เอื้อต่อการ พัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ 2) ด้านการเมืองภายในท้องถิ่น 3) ด้านบุคลากรและเครื่องมือในการ อำนวยความสะดวกในการบริหารการคลังท้องถิ่น 4) ด้านสภาพภูมิประเทศ 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ กับประชาชนในพื้นที่ และ 6) ด้านนโยบายของรัฐบาล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับระบบเงินนอกงบประมาณ เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการเก็บรักษาข้อมูลทางด้านการใช้จ่ายเงิน

แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain กับระบบเงินนอกงบประมาณ และการเสนอให้ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน แนวทางในการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาปรับใช้กับเทศบาล ซึ่งจากความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนมีความคิดเห็นว่า ทางเทศบาลตำบลสีชมพูควรมีการส่งเสริมงานเรียนรู้เทคโนโลยี บล็อกเชนกับบุคลากรในเทศบาล เพราะแม้ปัจจุบันจะยังไม่มียุทธศาสตร์ในการทำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาปรับใช้กับเงินนอกงบประมาณ แต่ในอนาคตอาจจะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของเทศบาลที่ไม่ใช่แค่การเก็บข้อมูลทางการเงิน แต่รวมถึงข้อมูลที่สำคัญทั้งหมดของหน่วยงาน เพื่อเป็นการพัฒนาเทศบาลให้มีความทันสมัยต่อเทคโนโลยีที่ปรับเปลี่ยนไป และเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีในการทำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อเทศบาล ทั้งนี้การนำเอาเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการตรวจสอบเงินนอกงบประมาณ เพียงแต่ควรมีการอบรมและให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชนอย่างเหมาะสมก่อนจะนำมาใช้จริง สอดคล้องกับลักษณะที่ พลอยวัฒนาวงศ์ และ ศิริปรัช บุญครอง (2561) ศึกษาเกี่ยวกับบิตคอยน์และเทคโนโลยีบล็อกเชน ผลการศึกษาพบว่า บล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของบิตคอยน์โดยมีโครงสร้างสถาปัตยกรรมแบบ peer-to-peer สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรได้หลากหลาย รูปแบบ โครงสร้างและการขยายตัวของเทคโนโลยีทั้งสองจึงเป็นสิ่งที่ประเทศต่างๆให้ความสนใจที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บข้อมูลสำคัญ การจ่ายสวัสดิการ การลดภาระการทำธุรกรรมและการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น ผู้ใช้สามารถ

ใช้งานบิตคอยน์ได้ด้วยการเปิดบัญชีใหม่ด้วยตนเองโดย การสร้างกุญแจสาธารณะและกุญแจส่วนตัวเพื่อใช้ยืนยันข้อความ ความถูกต้องของการทำธุรกรรมป้องกันปัญหาการคัดลอกไฟล์และความซ้ำซ้อนของการจ่ายเงิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานรัฐควรจัดอบรมพิเศษเกี่ยวกับการปรับตัวให้ทันโลกเทคโนโลยีให้กับบุคลากรที่มีอายุในเทศบาลเนื่องจากบุคลากรเหล่านี้จะพัฒนาและปรับตัวได้ช้า รวมทั้งส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งสำคัญในเทศบาลจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถในการปรับตัว

2. หน่วยงานรัฐควรมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์แผนงานงบประมาณโครงการต่าง ๆ ในหน่วยงานเทศบาล ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่เกิดความซับซ้อน โดยมุ่งเน้นเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อย่าง Blockchain เข้ามาเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ในหน่วยงาน เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถของทั้งบุคลากรและสมรรถนะด้านเทคโนโลยีในหน่วยงาน ให้มีความทันสมัยและตอบโจทย์กับการเพิ่มศักยภาพและภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงาน โดยปรับใช้บูรณาการในหน่วยงานให้เกิดผลลัพธ์ที่มีทิศทางสู่การพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในอนาคต

1. หน่วยงานภาครัฐควรศึกษาระบบการทำงาน ข้อดี ข้อเสียของเทคโนโลยี Blockchain ให้เท่าทันตามยุคสมัย เพื่อนำมาปรับใช้ในการเก็บรักษาเงินงบประมาณและรองรับเงินบาทดิจิทัลที่กำลังถูกนำมาใช้ในอนาคต เพราะเทคโนโลยี Blockchain จะเข้ามามีบทบาทสำคัญกับการทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ อย่างแน่นอน เพราะมีความเสถียร มีข้อมูลที่บันทึกได้แม่นยำ สามารถตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. อนาคตถ้ามีการนำเทคโนโลยี Blockchain มาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายแล้ว งานวิจัยถัดไปจะสามารถขยายขอบเขตของการศึกษาไปยังหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ได้หลากหลายแขนง เช่น เทคโนโลยี Blockchain โดยเฉพาะเทคโนโลยี Blockchain 2.0 หรือ Smart Contract สัญญาอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

3. ควรรศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) ถ้าหากมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานรัฐนั้น ๆ มากพอที่ ซึ่งจะสามารถทำให้วัดประโยชน์ วัดข้อดีและข้อเสียจากการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนไปใช้ได้มากขึ้นในหน่วยงานหรือองค์กร

References

- Coinman. (2021). *What is Blockchain? The largest intermediary revolution in history*. From <https://www.finnomena.com/coinman/blockchain/>.
- Constitution of the Kingdom of Thailand. (2017). *The Constitution of the Kingdom of Thailand*. Volume 134, Section 40 Kor., Page 41.

- Inchan, T. (2019). *Financial and Budget Management of Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province*. *Journal of Yanasangvorn Research Institute Mahamakut Buddhist University*, 10(2), 58-72.
- Khantikul, T. (2017). *Extra-budgetary of the Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission*. Requirements for the Degree of Master of Laws, Public law Faculty of law, Thammasat University.
- Khowsurat, W. (2015). *Controlling extra budgetary activities of an official agency in Thailand*. Thammasat University.
- Kiattisanpipop, A. (2017). *Financial and Fiscal Discipline According to the Provisions of The Constitution of the Kingdom of Thailand*. From <https://library.parliament.go.th/sites>.
- Kogpho, P. (2012). *Local Fiscal Problems: A Case Study of Nikhom Kham Soi Municipality*. From www.repository.nida.ac.th.
- Naksit, U. (2018). *4 patterns, 19 methods of corruption in local government organizations*. From https://www.pacc.go.th/info_pacc/610807_06/.
- National Anti-Corruption Commission. (2021). *Forms of Corruption of Local Administrative Organizations*. Bangkok: National Anti-Corruption Commission.
- Phatthon, K. (2021). *Blockchain plays an important role in data storage infrastructure*. From <https://www.readyidc.com/about-us/>.
- Ploywattanawong, L., Boonkrong, S. (2018). *Bitcoin & Blockchain Technology*. *KKU Research Journal (Graduate Study)*, Khonkaen University, Vol. 18. NO. 1.
- Supranee, S. (2017). *The Acceptance of the Application of blockchain technology in the supply chain process of the thai automotive industry*. Faculty of commerce and accountancy, Thammasat university.
- The Constitution of the Kingdom of Thailand. (2007). *The Constitution of the Kingdom of Thailand*
B.E. 2007 : Published in the Government Gazette, Volume 124, Section 47 Kor, 24 August 2007. Bangkok: Skybooks.
- Treasury Reserve Act. (2018). *Treasury Reserve Act. (2018)*. From <https://www.studentloan.or.th/th/system/files/files/knowledge/b1.pdf>.
- Zumitzavan, V., & Michie, J. (2015). *Personal knowledge management, leadership styles, and organisational performance: A case study of the healthcare industry in Thailand*. Springer.

